

AVIZ

referitor la propunerea legislativă pentru modificarea și completarea articolului 63 din Legea nr.36/1995 notarilor publici și a activității notariale

Analizând propunerea legislativă pentru modificarea și completarea articolului 63 din Legea nr.36/1995 notarilor publici și a activității notariale (b17 din 3.02.2020), transmisă de Secretarul General al Senatului cu adresa nr.XXXV/600/4.02.2020 și înregistrată la Consiliul Legislativ cu nr.D81/5.02.2020,

CONSILIUL LEGISLATIV

În temeiul art.2 alin.(1) lit.a) din Legea nr.73/1993, republicată și al art.46(2) din Regulamentul de organizare și funcționare a Consiliului Legislativ,

Avizează favorabil propunerea legislativă, cu următoarele observații și propuneri:

1. Prezenta propunere legislativă are ca obiect modificarea alin.(1) și (4) ale art.63 din Legea notarilor publici și a activității notariale nr.36/1995, republicată, cu modificările ulterioare, urmărindu-se asigurarea respectării Deciziei Curții Constituționale nr.591/2019.

Prin conținutul său normativ, propunerea legislativă face parte din categoria legilor organice, iar în aplicarea dispozițiilor art.75 alin.(1) din Constituția României, republicată, prima Cameră sesizată este Senatul.

2. La **titlu**, pentru rigoarea redactării, este necesară reformularea, astfel: „Lege pentru modificarea **art.63 alin.(1) și (4) din Legea notarilor publici și a activității notariale nr.36/1995**”.

3. La **art.I partea dispozitivă**, pentru o corectă și completă informare, după sintagma „Legea notarilor publici și a activității

notariale nr.36/1995, republicată”, se va introduce sintagma „în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.237 din 19 martie 2018, cu modificările ulterioare”.

4. Pentru rigoare normativă, se va elimina abrevierea „Art.63” din debutul textului preconizat pentru **alin.(1) al art.63**, întrucât nu este vizată modificarea întregului articol.

5. La textul preconizat la art.I pentru **alin.(1) al art.63**, în vederea respectării stilului normativ, propunem schimbarea topicii, sintagma „în scopul stabilirii și acordării pensiilor private”, urmând a fi plasată în final, după sintagma „personalitate juridică”.

Totodată, întrucât numai în acest text se folosește sintagma „pensii private”, pentru evitarea dubiilor în interpretare, este necesară prevederea accepțiunii noțiunii de *pensie privată*.

Precizăm că nici Uniunea Națională a Notarilor Publici și nici Casa se Pensii a Notarilor Publici nu pot fi considerate fonduri de pensii administrat privat, reglementate de Legea nr.411/2004 privind fondurile de pensii administrate privat.

La art.2 pct.18, „*fondul de pensii administrat privat*” este definit ca „*fondul constituit prin contract de societate civilă, încheiat între participanți, în conformitate cu prevederile Codului civil referitoare la societatea civilă particulară și cu dispozițiile prezentei legi;*”, iar la pct.25, noțiunea de „**pensie privată**” (în accepțiunea Legii nr.411/2004) este definită ca „*suma plătită periodic participantului sau beneficiarului, în mod suplimentar și distinct de cea furnizată de sistemul public*”.

Precizăm că în **propunerea legislativă privind sistemul de pensii și alte drepturi de asigurări sociale al notarilor publici din România** (b18 din 3.02.2020), transmisă de Secretarul General al Senatului cu adresa nr.XXXV/600/4.02.2020 și înregistrată la Consiliul Legislativ cu nr.D82/5.02.2020 se face vorbire despre **pensiile și prestații de asigurări sociale pentru notarii publici și urmașii acestora**. Întrucât această din urmă propunere constituie proiectul legii speciale menționate la alin.(4) al art.63 al Legii nr.36/1995, modificat prin prezenta propunere, pentru evitarea dubiilor în interpretare și aplicare, este necesară realizarea unității terminologice în cele două proiecte de acte normative.

6. Prin **Decizia nr.591/2019**, Curtea Constituțională a constatat neconstituționalitatea dispozițiilor art.62 alin.(1) și (3) din Legea notarilor publici și a activității notariale nr.36/1995, în forma

anterioară modificării operate prin Legea nr.206/2016, precum și a dispozițiilor art.63 alin.(1) și (4) din Legea notarilor publici și a activității notariale nr.36/1995, în forma republicată ca urmare a modificării operate prin Legea nr.206/2016.

La paragraful 27 Curtea a statuat că „(...) **Legea notarilor publici și a activității notariale nr.36/1995**, în mod contrar dispozițiilor art.47 alin.(2) din Legea fundamentală, **nu cuprinde aspecte substanțiale, esențiale în materia dreptului fundamental la pensie**, precum: contribuabilii la sistemul propriu de pensii, persoanele asigurate, contribuțiile asiguraților, perioada de contribuție, categoriile de pensii, calculul pensiilor, categoriile de ajutoare financiare, emiterea deciziilor de pensionare, căile de atac împotriva deciziilor emise de Casa de pensii a Notarilor Publici și alte asemenea elemente”.

Prin urmare, pentru respectarea prevederilor art.147 alin.(4) din Constituția României, republicată, este necesar ca textul propus pentru **alin.(4) al art.63 teza I** să fie completat cu precizarea faptului că prin aceeași lege specială se vor reglementa aspectele substanțiale, esențiale în materia dreptului fundamental la pensie, enumerate exemplificativ de Curtea Constituțională în decizia citată.

Totodată, pentru o corectă exprimare, sintagma „Modul de organizare și funcționare al Casei de Pensii” (în acest caz, nefiind realizat nici acordul gramatical după număr) se va înlocui prin sintagma „Organizarea și funcționarea Casei”.

Referitor la **teza a II-a** a textului propus pentru **alin.(4) al art.63**, semnalăm că aceasta se află în contradicție cu textul tezei I. La teza I se dispune că „Modul de organizare și funcționare al Casei de Pensii se stabilește prin lege specială”, ceea ce înseamnă că organizarea și funcționarea Casei de Pensii urmează a fi reglementate prin alt act normativ, în timp ce la teza a II-a se stabilește că respectiva Casă de pensii „se organizează și funcționează fără îndeplinirea altor formalități”, adică fără a necesita o reglementare ulterioară.

Prin urmare, este necesară punerea de acord a celor două teze ale **art.63 alin.(4)**.

7. Referitor la Casa de Pensii a Notarilor Publici - deja existentă -, este necesară clarificarea situației juridice a acesteia, după declararea neconstituționalității art.63 alin.(1) din actul de bază.

Mai întâi, semnalăm că, întrucât prin textul preconizat pentru art.63 alin.(1) se stabilește că „se înființează, sub autoritatea Uniunii”,

Casa de Pensii a Notarilor Publici, fără a se trimite la un alt act subsecvent, rezultă că această Casă, ca persoană juridică, ia ființă chiar prin textul de lege invocat.

Cu toate acestea, potrivit prevederilor art.187 și următoarele din **Codul civil** referitoare la dobândirea calității de **persoană juridică**, o entitate este recunoscută a avea o asemenea calitate numai dacă are „o **organizare de sine stătătoare și un patrimoniu propriu, afectat realizării unui anumit scop licit și moral, în acord cu interesul general**”. În absența întrunirii acestor elemente, entitatea nu este persoană juridică.

Având în vedere că textul propus pentru art.63 alin.(4) din actul de bază dispune că „modul de organizare” a Casei de Pensii se stabilește prin lege specială, atunci acest act normativ va constitui și actul de înființare a Casei de Pensii.

Semnalăm însă că la art.2 din *propunerea legislativă privind sistemul de pensii și alte drepturi de asigurări sociale al notarilor publici din România* (b17 din 3.02.2020), se arată că respectiva casă este „înființată prin Legea nr.36/1995”.

În plus, este necesară clarificarea raportului dintre Casa de Pensii prevăzută în cele două propuneri legislative și **Casa de pensii „înființată în condițiile stabilite prin statutul acesteia, aprobat de Consiliul Uniunii”, așa cum prevedea art.63 alin.(1) în forma declarată neconstituțională și ale cărei efecte sunt suspendate de drept începând cu data de 28 ianuarie 2020.**

Mai menționăm că la art.II din prezenta propunere se face vorbire despre Casa de Pensii a Notarilor Publici constituită în baza dispozițiilor art.55 alin.(1) lit.c) din Legea nr.36/1995.

În acest context trebuie semnalată **contradicția dintre prevederile art.55 alin.(1) lit.c) și cele ale art.63 alin.(1)** – atât în forma declarată neconstituțională, cât și în cea propusă spre modificare la art.I - din Legea nr.36/1995.

Astfel, la art.55 alin.(1) partea introductivă și lit.c) se prevede că „În cadrul Uniunii se constituie și funcționează: (...) Casa de Pensii a Notarilor Publici”, ceea ce înseamnă că respectiva casă este doar o structură a Uniunii Naționale a Notarilor Publici, deoarece în cadrul unei persoane juridice (Uniunea) nu se poate constitui o altă persoană juridică (respectiv, Casa de pensii).

Pe de altă parte la art.63 alin.(1) – atât în forma declarată neconstituțională, cât și în cea propusă spre modificare la art.I -, se prevede că „se înființează, sub autoritatea Uniunii, Casa de Pensii a Notarilor Publici, denumită în continuare Casa de pensii, instituție autonomă, de interes public, cu personalitate juridică”, expresia „sub autoritatea Uniunii” nefiind echivalentă cu sintagma „În cadrul Uniunii”.

Așadar, prezenta propunere ar trebui să intervină și asupra art.55 alin.(1) din actul de bază, eliminându-se contradicția semnalată.

8. La art.II, după eliminarea adverbului „Tranzitoriu”, inutil și având doar caracter doctrinar explicativ, este necesar a se preciza dacă „legea care reglementează sistemul de pensii al notarilor publici”, menționată este aceeași cu legea specială prevăzută în textul preconizat la art.I pentru art.63 alin.(4) din Legea nr.36/1995.

Totodată, este necesară, cu luarea în considerare a observațiilor de mai sus, clarificarea aspectului legat de legalitatea continuării funcționării Casei de pensii, al cărei statut juridic este stabilit la art.35 și următoarele din Statutul aprobat de Uniunea Națională a Notarilor Publici, în temeiul art.62 alin.(1) din actul de bază, în forma declarată neconstituțională.

Pentru o corectă informare asupra evenimentelor suferite de Legea nr. 36/1995, trimiterea la acest act normativ se va face astfel: **„Legea notarilor publici și a activității notariale nr.36/1995, republicată, cu modificările ulterioare”**.

În plus, semnalăm că în acord cu ceea ce a statuat Curtea Constituțională în Decizia nr.591/2019, aspectul referitor la contribuțiile asiguraților trebuie reglementat prin lege, ceea ce înseamnă că actuala Casă de pensii nu le mai poate încasa, decât prin încălcarea deciziei Curții.

PREȘEDINTE

dr. Dragos **ILIESCU**

București
Nr. 107/M.02.2020

Legea notarilor publici și a activității notariale

(v. D.C.C. nr. 44/1995 (art. 16 lit. b - M. Of. nr. 92/16 mai 1995)

- 1 republicare cu renumerotare M. Of. nr. 237/19 mar. 2018
Legea notarilor publici și a activității notariale
- 2 modificări prin L. nr. 71/2019 M. Of. nr. 323/24 apr. 2019
Lege privind societățile mutuale de asigurare și pentru modificarea și completarea unor acte normative
- 3 admisă excepție de neconst. prin D.C.C. nr. 591/2019 M. Of. nr. 53/28 ian. 2020
Decizia nr. 591 din 8 octombrie 2019 referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 62 alin. (1), (2) și (3) din Legea notarilor publici și a activității notariale nr. 36/1995, în forma anterioară modificării operate prin Legea nr. 206/2016, precum și a dispozițiilor art. 63 alin. (1) și (4) din Legea notarilor publici și a activității notariale nr. 36/1995, în forma republicată ca urmare a modificării operate prin Legea nr. 206/2016
- 4 admisă excepție de neconst. prin D.C.C. nr. 591/2019 M. Of. nr. 53/28 ian. 2020
Decizia nr. 591 din 8 octombrie 2019 referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 62 alin. (1), (2) și (3) din Legea notarilor publici și a activității notariale nr. 36/1995, în forma anterioară modificării operate prin Legea nr. 206/2016, precum și a dispozițiilor art. 63 alin. (1) și (4) din Legea notarilor publici și a activității notariale nr. 36/1995, în forma republicată ca urmare a modificării operate prin Legea nr. 206/2016
- În tot cuprinsul Legii nr. 36/1995, republicată, sintagma „Casa de asigurări a notarilor publici” se înlocuiește cu sintagma „Casa de răspundere civilă a notarilor publici”, sintagma „asigurare de răspundere civilă” se înlocuiește cu sintagma „contract de răspundere civilă”, sintagma „contract de asigurare” se înlocuiește cu sintagma „contract de răspundere civilă”, sintagma „limita minimă a valorii de asigurare” se înlocuiește cu sintagma „limita minimă a valorii garantate de răspundere civilă”, sintagma „primă de asigurare” se înlocuiește cu sintagma „contribuție de răspundere civilă”, iar sintagma „nivelul primei de asigurare” se înlocuiește cu sintagma „nivelul cuantumului*
- art. 62 alin. (1) și (3), în forma anterioară modificării operate prin Legea nr. 206/2016*
- suspendă pentru 45 de zile dispozițiile art. 63 alin. (1) și (4), în forma republicată ca urmare a modificării operate prin Legea nr. 206/2016 (termenul se împlinește la 12 martie 2020), după care operează prevederile art. 147 din Constituție*